

Omkring Kirkegaardsloven.

1922 – 30. Juni – 1932.

Af Pastor A. Bartholdy Møller.

Der kan være Grund til her i Tidsskriftet at minde om, at Loven om Kirkegaardsforhold ved Udgangen af Juni Maaned har oplevet sit første Decennium og saaledes er jævnaldrende med Foreningen for Kirkegaardskultur, der stiftedes ca. halvandet Aar forinden.

Denne Lov (af 30. Juni 1922, sign. af J. C. Christensen) er sammen med den kgl. Anordning af 10. December 1927, der udstedtes af Kirkeminister Bruun-Rasmussen, kommet til at staa som en Milepæl paa dette Omraade. Den har været Grundlaget for den Udvikling, der siden har fundet Sted, og har betydet et væsentligt Fremskridt med Hensyn til Ordningen af vore Kirkegaardsforhold.

Der er her givet gode og tidssvarende Anvisninger om Anlæg og Udvidelse af Kirkegaarde, om Vedligeholdelse, om Tilsyn m. v. Ting, der tidligere maatte nøjes med at staa som „fromme Ønsker“ – om Beplantning og Anlæg af Gange i tilstrækkelig Bredde, Regulering og Kortlægning, Førelse af Protokoller, hvorved man kunde sikre sig den bedst mulige Udnyttelse af Arealet og tilfredsstillende berettigede hygiejniske og æstetiske Hensyn –, saadanne Bestemmelser førtes nu ind under Lovgivningens almindelige Regler som noget, der kunde kræves. Og der er Grund til med Paaskønnelse at henlede Opmærksomheden paa denne Lovgivning, der har givet Stødet til, at den Forvirring og Planløshed, der tidligere herskede mange Steder, for en stor Del er afløst af Orden og Planmæssighed, om man end paa dette Omraade, hvor det pietetsfulde og stærkt følelsesbetonede træder saa meget i Forgrunden, maa gaa lempeligt til Værks.

Blandt de Opgaver, der er betroede Menighedsraadene, er Omsorgen for Kirkegaardsforholdene ikke af mindst Vigtighed. Tanken om, at vi sidder i Dødens Skygge, har et omfattende og dybt Tag i Menneskers Sind. Det vil altid hjælpe til at stemme Strengene paa den rette Maade, naar Kirkegaarden fremtræder i en tiltalende Skikkelse, og man mærker, at Sansen er vaagen for ogsaa paa denne Maade at værne om de Afdødes Minde. – Gennemgaaende maa det vist ogsaa siges, at Menighedsraa-

Kirkeministrene J. C. Christensen, Kirkegaardslovens Fader, – Fr. Bruun-Rasmussen, Den kgl. Anordnings Fader, og P. Dahl, den nuværende Administrator af Lov og Anordning.

dene er sig deres Ansvar paa dette Omraade bevidst, og at Loven har haft en gavnlig Virkning i Retning af at vække deres Interesse for disse Forhold.

Foreningen for Kirkegaardskultur har gerne villet arbejde paa Linie med Lovgivningen ved at stille sig til Raadighed med sagkyndig Bistand, som det ofte har skortet paa. Og vi har haft den Glæde at modtage Tilskud fra Kirkeministeriet og Landbrugsministeriet, fra Ny Carlsbergfonden og Roskilde Domkirkes Midler, Gartnerforeninger, Sparekasser o. lign., hvorved det har været muligt bl. a. at opretholde Foreningens smukke og rigt illustrerede Medlemsblad, omend i det sidste Aar med forringet Sidetal. Nylig er der indledet et Samarbejde med Stenhuggermestrenes Forening, der arbejder med et beslægtet Formaal for Øje. Og Gravmonumenterne, der i saa høj Grad præger Kirkegården, men som ofte er intetsigende og stilløse – for ikke at bruge stærkere Udtryk – skulde gerne indgaa som Led i vor Kirkegaardskultur.

Sammen med vore gamle skønne Kirker giver Kirkegaardene, navnlig paa Landet, det danske Landskab noget af sit Præg. Vi har utvivlsomt gode Betingelser for at udvikle en særlig *dansk Kirkegaardskultur* – ikke for at tage Konkurrencen op med den Pragtudfoldelse i Marmor, som man kan se i Udlandet, og som møder os Danske som noget koldt og fremmed – men i Retning af det havemæssige, det stillfærdige og hjemlige, der kan stemme Sindet til Andagt, og passer med vor Folkekarakter.

Den store Tilslutning, som Allehelgensandagterne har vundet, vidner ogsaa om de dybe sjælelige Værdier, der knytter sig til vore Kirkegaarde og til de stille, minderige Stunder paa de Steder, der gemmer Støvet af vore Kære. Og det vil næppe lykkes at ændre den Forkærlighed for Jordfæstelsen, som har fulgt den kristne Menighed fra Begyndelsen, i Følelsen af, at ogsaa her var Menighedens Herre gaaet foran.

Maatte den gode Udvikling af vore Kirkegaardsforhold, som Loven af 30. Juni 1922 har været et væsentligt Led til at fremme, fortsættes i de kommende Dage, saa Lovgivningen, det private Initiativ og alle gode Kræfter kunde samvirke i det fælles Formaalets Tjeneste, saa Kirke og Kultur paa dette Omraade, hvor det ligger saa nær og Betingelserne er gunstige, kunde række hinanden Broderhaand.

3 Typer paa Hvidbirk; fra venstre: opret, bredkronet og hængende Form.

Foto: C. N. Se Teksten S. 20–21.